

Otázka: Globalizace

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): sareckara

Globalizace

= proces, při němž dochází k celosvětovému propojování ekonomických a společenských struktur

-důsledkem dramatický vzrůst mezinárodního obchodu a sbližování kultur

-souvisí s problematikou polit. vývoje, ekon. rozvoje, živ. Prostředí, rovnosti ras a pohlaví, míru

-hospodářský, ale v menší míře i politický proces

-výrazné urychlení v 70. letech – zavedené nové informační technologie – usnadnily obchodování na světových burzách, otevřely nové možnosti především na finančním trhu

-liberalizace (otevření) mezinárodního obchodu

-tvorba jednotných mezinárodních trhů a vytváření vhodných podmínek pro investice nadnárodních společností

-propojila jednotlivé trhy různých zemí zejména prostřednictvím obchodu se zbožím, službami, kapitálem a informacemi – národní úroveň se mění na globální

-vliv = zvyšování rozdílu mezi reálnou ekonomikou (výroba, obchod se zbožím a službami) a symbolickou ekonomikou finančních obchodů (vytvořila se tzv. kasinová ekonomika – mezinárodní obchodování s měnou, akciemi, cennými papíry; při obchodování s měnou vzniká spekulativní kapitál = zisk se odvíjí od pohybu kurzu)

Historie

-17. Století – 1600 – vznik východoindické společnosti – první akciová společnost v historii a obchod s akciemi

-19. Století obchod mezi Evropou a jejími koloniemi, později i obchod s USA

-první éra končí s koncem války a nástupem světové hospodářské krize

-moderní globalizace – po druhé světové válce – vznik Brettonwooských dohod (1944, 1945 v platnost) – americký dolar oficiální světovou rezervní měnou, hodnota dolaru závislá na množství zlata, které bylo v USA k dispozici, konec dohod 1971 – velká část zlata mimo území USA, banky nebyly schopny plnit plány

-Bret. Dohody položily základy MEZINÁRODNÍHO MĚNOVÉHO FONDU A SVĚTOVÉ BANKY

-kulturní rozměr globalizace přináší masovost kultury – proces amerikanizace (=ovlivňování okolního světa určitými částmi kultury USA) = symboly hollywoodské filmy, móda, masová turistika, do popředí velké americké filmy

Míra globalizace

a)zboží a služby

b)pracovní síla – migrace obyvatel (posléze levná pracovní síla)

c)kapitál

d)technologie – míra využívání nových technologií

Projevy globalizace

- a) průmyslové – vznik a vývoj světového obchodu
- b) finanční – vznik a rozvoj finančních trhů
- c) ekonomické
- d) politické
- e) informační – šíření informací do všech částí světa s nástupem moderních technologií
- f) jazykové – jazykem světa – angličtina – využívána valnou většinou populace
- g) ekologické – řešení aktuálních ekologických změn vzájemnou spoluprací – klimatické změny, znečištění vody, ovzduší, vzduchu
- h) sociální – růst mezinárodního turismu, imigrace, šíření místních produktů do jiných států, celosvětové sportovní události
- i) morální – zřízení Mezinárodního soudního dvora

Globální problémy

- globální = souhrnný, celkový, týkající se celého světa a mající dopad na celou naši společnost
- mohou vznikat na jednom místě (regionálně), ale sekundárně ovlivňují celý svět
- problémy, které ovlivňují celou lidskou populaci
- za problémy může stát člověk (vliv antropogenní) a nebo příroda sama (př. sopečná aktivita, zemětřesení)
- člověk začal měnit Zemi před 300 lety, největší rozmach změn je od 20. století

- 1) problém znečišťování – devastace ŽP

- 2)problém civilizačních chorob
- 3)problém vyčerpání zdrojů nerostných surovin
- 4)problém zemí „3“ a „4“ světa
- 5)problém válečných konfliktů, ohnisek napětí ve světě

Problémy znečištění ŽP

- zasažena většina geosfér = obaly země
- atmosféra – plynný obal země
- hydrosféra – vodní obal země
- biosféra – život na zemi
- pedosféra – půdní obal země

Problémy:

- Skleníkový efekt
- Ozonová díra
- Kácení tropických deštných pralesů
- Likvidace komunálního odpadu
- Likvidace jaderného odpadu

Skleníkový efekt

-je proces, při kterém atmosféra způsobuje ohřívání planety tím, že snadno propouští sluneční záření, ale tepelné záření o větších vlnových délkách zpětně vyzařované z povrchu planety účinně absorbuje a brání tak jeho okamžitému úniku do prostoru.

Vliv na oteplování atmosféry mají

1.faktory přírodní periodické – př. střídání dob ledových a meziledových..

2.faktory přírodní neperiodické – př. dopad meteoritu

3.lidská společnost a její činnost – př. průmysl, výroba, provoz automobilů...

-vlivem koncentrace skleníkových plynů, není vyzářeno zpět do meziplanetárního prostoru
zbytkové sluneční záření = oteplování atmosféry

-možné důsledky pokračujícího oteplování

1)rozpad potravinového řetězce = vymírání rostlinných a živočišných druhů

2)tání světových ledovců = zvýšení hladiny světových oceánů = zaplavení hustě obydlených oblastí = exodus obyvatel

Ozónová díra

-jev, který je vyvoláván díky koncentraci tzv. freonů ve vrstvě ozonosféry

-plyn ozón se rozpadá a vlivem této skutečnosti je zeslabována ozonová vrstva, která chrání Zemi před dopadem škodlivého UV záření

-dopadení kritického zeslabení ozonové vrstvy: smrtelné důsledky pro vešker život na zemi = vymírání rostlinných a živočišných druhů

Kácení tropických deštných pralesů

- jsou společenstva vzácných druhů rostlin a živočichů vyskytujících se v tropických oblastech země
- největší rozloha: oblast Amazonie – podél toku řeky Amazonky
- „Zelené plíce planety“
- význam: zásadní – pro produkci kyslíku do zemské atmosféry – společně s planktonem
- výskyt vzácných druhů rostlin a živočichů

Problémy civilizačních chorob

-možno rozdělit do skupin:

a)sexuálně přenosné choroby

b)choroby srdce a cév

c)choroby trávicího traktu

d)alergie

e)rakovina...

-jejich nárůst souvisí s rozvojem a životním stylem současné civilizace

-může jimi být ohrožen člověk v kterékoliv části Země

Sexuálně přenosné choroby

-AIDS/HIV

-Syfilis

-Kapavka

-Herpes virus

-Hepatitis C

-Chlamydie

AIDS/HIV

-syndrom získaného selhání imunity

-infekce virem HIV

-způsoby přenosu:

1)krví

2)z matky na plod

3)pohlavním stykem

-léčba neexistuje - zpomalení průběhu

Syfilis

=příjice či lues

-pohlavně přenosné onemocnění

-průvodcem je bakterie - spirotécha

-možnosti přenosu:

- 1)pohlavním stykem
- 2)infekce plodu během těhotenství
- 3)infekce dítěte během kojení

-stadia:

- 1)tvrdý vřed v místě vstupu infekce
- 2)vyrážka, léze sliznic, zduření uzlin
- 3)pozdní syfilis (po 5 - 30 letech) = paralýza mozku, gummata

-léčba - antibiotiky

Kapavka

-značení gonorrhoea, hovorově tripl

- je způsobena bakterií gonorrhoea

-projevy - hnisavý zánět sliznic vylučovacích a pohlavních orgánů (konečníku, hltanu, spojivky v očích)

-přenos - pohlavním stykem, nebo během porodu na novorozence

-léčba - antibiotiky

Chlamydie

-onemocnění: chlamydióza

- přenos - pohlavním stykem nebo při porodu novorozence

- příznaky nejsou tak výrazné:

a)u žen - bolest v podbřišku při pohlavním styku, výtok při močení, potraty, neplodnost, infekce cest dýchacích

b)u mužů - zánět prostaty problémy při močení, infekce cest dýchacích

-léčba - antibiotika

Choroby srdce a cév

-náleží např:

-ateroskleróza

-angina pectoris

-infarkt myokardu

-mozková cévní příhoda

Ateroskleróza

=kornatění epén, které vzniká v důsledku ukládání tukových látek (především cholesterolu) do stěn tepny

-v důsledku ukládání tukových látek dochází k zúžení stěny tepny, snížení její pružnosti může omezit tok krve

-orgány nejsou zásobeny dostatečným kyslíkem, dochází k jejich poškození

Angina pectoris

=středně těžké onemocnění srdce v zásobení srdečního svalu krví, resp. Kyslíkem

-zejména při zátěži dochází k bodavé bolesti za hrudní kostí, vystřelující do levé paže až k dolní čelisti

-příčin je několik – zúžení tepny vedoucí do srdce, tukovými látkami

Infarkt myokardu

-srdeční mrtvice

=náhlé přerušení krevního zásobování části srdce

-dochází k němu náhlým uzávěrem srdeční (koronární) tepny – nejčastěji vznikem krevní sraženiny

-následkem může být zástava oběhu – srdeční smrt

-vyskytuje se více u mužů než u žen

Mozková cévní příhoda

-CMP, též ictus, iktus, mozková mrtvice, mozkový infarkt

=postižení určité části mozkové tkáně vzhledem k poruchou jejího prokrvení

-důvod poruchy:

a)uzávěr mozkové cévy

b)krvácení z mozkové tepny

-akutní projevy:

a)slabost až ochrnutí nebo porucha citlivosti poloviny těla

b)náhlá porucha ostrosti vidění, dvojité vidění

c)jednostranná slepota

d)náhlá porucha řeči, sluchu

e)závratě...

Příčiny aterosklerózy a dalších onemocnění srdce:

-kouření

-zvýšená hladina tuků v krvi

-zvýšený krevní tlak

-rodinná zátěž (mrtvice či infarkt u pokrevních příbuzných)

-obezita-vysoká srážlivost kve

-cukrovka

Choroby trávicího ústrojí

-nárůst v posledních letech

-hlavní příčinou je životospráva – sedavý způsob života, nezdravá strava, nedostatek pohybu, stres...

-př. diabetes mellitus druhého typu, žaludeční vředy, rakovina tlustého střeva

-ČR má první místo na světě

Alergie

-největší nárůst v posledních 50ti letech

-příčiny:

a)znečištění ŽP

b)genetické dispozice

c)výskyt různých alergenů v potravě, nápojích

Rakovina

-zhoubné (karcinogenní) bujení buněk

-různé druhy nádorů

-možnosti léčby:

a)chemoterapie

b)ozarování

c)operativní zákrok

-obvykle kombinace více druhů léčby

Vyčerpání zdrojů nerostných surovin

a)obnovitelné – mohou se obnovit po sto letech

b) neobnovitelné - obnovení trvá mnohem déle než sto let = obvykle v řádu milionů let - např. fosilní paliva

- ubývání zdrojů nerostných surovin - zejména fosilní paliva

- paliva - černé uhlí, hnědé uhlí, ropa, zemní plyn

- klasické možnosti využití fosilních paliv = získávání energie

- možnosti řešení: využití alternativních zdrojů energie

- př. jaderná energie, vodní energie, větrná energie, sluneční energie, geotermální energie, energie plazmy, energie biomasy...

- ostatní nerostné suroviny - technické - využití v průmyslové výrobě

- možnosti řešení:

a) nahrazování surovin jinými

b) objevování zdrojů nových

c) vytváření náhražek surovin

Problémy zemí „3“ a „4“ světa

- označení - země „3“ a „4“ světa = rozvojové země

- označení - země „3“ a „4“ světa = nejchudší z nejchudších (hlavně Afrika)

- problémy:

a) populační exploze

- b)přírodní poměry – živelné pohromy (povodně, sucha...)
- c)hlad a podvýživa
- d)negramotnost, resp. nízký stupeň vzdělanosti
- e)nízká úroveň silniční dopravy (pouze účelové komunikace)
- f)nízký stupeň mechanizace (zemědělství – lidská práce, práce zvířat)
- g)nízký stupeň automatizace (průmyslová výroba)
- h)nízká dostupnost lékaře
- i)civilizační choroby
- j)vysoká úmrtnost novorozenců a dětí
- k)náboženské konflikty – ohniska napětí ve světě, válečné konflikty
- l)zadluženost – úroky z dluhů
- m)využívání nerostného bohatství cizími státy

Ohniska napětí ve světě

- mění se charakter konfliktů – používání stále modernějších zbraní a techniky
- zvyšuje se podíl civilistů
- hlavní příčiny konfliktu:
 - a)pokračuje hospodářská a sociální diferenciací světa
 - b)vznik nových států
 - c)mocenské, politické či ekonomické zájmy

Řešení globálních problémů

- činnost mezinárodních organizací, mezinárodní smlouvy – mnohdy selhávají
- velmi obtížné řešit problémy jako celek, řeší se spíš konkrétní dílčí problémy/válečné konflikty